

Formanden orienterer

ÉT ÅR MED PAVE FRANS

Indhold

1. Artikel i The Guardian Pave Frans. Er hans revolution i det hele taget startet?
Slettet af copyright årsager

2. Åbent brev til pave Frans: Du må møde ofrene for præsters overgreb

3. IMWAC's pressemeddelelse

4. Afsluttende kommentar ved Kaare Rübner Jørgensen

1. Pave Frans. Er hans revolution i det hele taget startet?
(Paul Vallely i The Guardian 11. marts 2014)
Slettet af copyright årsager

2. Et åbent brev til pave Frans: Du må møde ofrene for præsters overgreb (Leder i National Catholic Reporter 6. marts 2012)

Kære pave Frans,
De varmeste lykønskninger fra USA.

Vi som så mange andre er begejstret for din meget menneskelige og pastorale tilgang til livets vanskelige spørgsmål, for din dybe medfølelse, som du ikke tøver med at vise, og med din insisterende opfordring til at bevæge os ud af vore behagelige kirker og gå resten af menneskeheden i møde, specielt dem der lever på marginalerne.

Du er blevet et inspirerende og udfordrende eksempel på ægte ydmyghed og autoritet. Du må føle, at hele verden hiver i dit ærme med endeløse forventninger. Så det er kun, fordi vi føler det særdeles påtrængende, at vi vover at gribe ind i din travle dagsorden og rejser spørgsmålet om sexmisbrugskrisen. For nylig svarede du på et spørgsmål derom, at du anså seksuelle misbrug for forfærdelige, fordi de efterlader ”dybe sår”.

Derpå tilføjede du: ”Statistikkerne vedrørende fænomenet vold mod børn er chokerende, men viser klart, at langt de fleste overgreb finder sted i familien. Den katolske kirke er måske den eneste offentlige institution som takler dem med gennemskuelse og ansvarlighed. Ingen har gjort mere. Og dog er kirken den eneste, der bliver angrebet”. Disse udtalelser indeholder en vis sandhed, men de skjuler også en mere besværlig sandhed, som har ligget skjult under overfladen. Vi mener, vi har ret til at rejse spørgsmålet, fordi vi har været i gang med at undersøge og analysere skandalen siden 1985. Utallige gange har vi hørt som et forsvar for kirken, at de fleste overgreb på børn finder sted uden for kirken og at kirken har gjort mere end nogen anden institution med henblik på åbenhed og forhindring af misbrug.

Den anden side af denne myte, Deres Hellighed, er, at ingen anden institution på jorden har midlerne og viljen til at skjule så megen forbrydelse og så megen synd i så lang en tid. Virkeligheden er jo, at skønt overgrebene på børn i sig selv er forfærdelige, er det en større og mere vedvarende skandale, at så mange biskopper og kardinaler har skjult synden, betalt ofrene enorme summer for at forblive tavse og nægtet at fortælle selv deres medbiskopperne og præster om mulige problemer, når de har forflyttet misbrugende præster.

Kirken har sandsynligvis gjort mere end nogen anden institution for at indføre normer og procedurer for at forhindre misbrug i fremtiden. Men den anden side af sandheden er, at i årtier har kirkeledere nægtet, at der var noget problem overhovedet. De løj om antallet af mennesker, som var berørt deraf, og brugte enorme summer på at forhindre at problemet kom frem i lyset. Ingen af dem er indtil nu blevet holdt ansvarlig. I dag sidder der biskopper, som har negligeret deres egne bispekonferences retningslinier om, hvordan de skulle håndtere misbrugssager. Hvis kirken i dag gør mere end nogen anden institution for at beskytte børn, er det kun på grund af det enorme offentlige pres, som er blevet øvet af ofre og andre inden for kirken, som har ønsket at få sandheden frem.

Du har opfordret os til at gå til de marginaliserede og du har selv ved dine eksempler vist os, hvad du mener. Du har også lagt stor vægt på dialog, og det er i den ånd, at vi peger på, at blandt de mest marginaliserede i kirken er dem, som er blevet misbrugt af præster.

Du taler om de ”dybe sår”, misbrug skaber i almindelige familier. Disse familier, ved vi, vil aldrig blive en helhed. Forældre og børn vil aldrig opleve den normale kærlighed og tillid, som et sundt familieliv skaber.

På den samme måde er der sår i kirken. De er måske endnu mere dybe og ødelæggende, for misbruget er udøvet af den, som man formodede repræsenterede det største spirituelle gode, et fællesskab har at tilbyde.

Du er selvfølgelig ikke ansvarlig for, hvad der sker ude i samfundet, men inden for den katolske familie ved du sikkert nu, at dit eksempel kan have betydningsfulde virkninger. Af alle de marginaliserede i verden, som har brug for vor opmærksomhed, er der ingen, der har brug for din opmærksomhed mere end dem, som lever med et hjerte, sønderknust af misbrugende præster.

Du har kaldt Benedikt XVI ”modig”, fordi han viste kirken en vej til at takle sexmisbrugskrisen. Benedikt fandt det mod, efter at han blevet konfronteret med, hvad han kaldte ”snævset i kirken”. Det skete, da han læste sig igennem det ene dokument efter det andet om præsters misbrug i de sager, som blev lagt foran ham som præfekt for Troslærekongregationen. Som pave mødte Benedikt personlig med ofrene for præsters sexmisbrug. Han hørte deres historier og kendte deres lidelse.

Pave Frans! Vi opfordrer dig kraftigt til at mødes med ofrene for præsters sexmisbrug. Sidste år på Skærtorsdag inspirerede du verden ved at vaske fødderne på unge kriminelle i Roms fængsel. Vi opfordrer dig til denne Skærtorsdag at få verden til at fokusere på ofrene for præsters seksuelle misbrug. Lyt til deres historier. Vask deres føder.

Hvis ikke der tages hånd om de dybe sår på en kærlig og forstående måde, hvis ikke verdens øverste præst er i stand til at forholde sig med medfølelse til denne forfærdelige uretfærdighed i sin egen familie, vil sårene blot fortsætte med at fæstne sig og overskygge alle de andre pastorale og institutionelle reformer, som du har igangsat.

3. IMWAC's pressemeddelelse i anledning af pave Frans' første år

For et år siden viste vor katolske kirke, at den havde en virkelig evne til selvreform. En reform, vi havde håbet på og ønsket i meget lang tid. Benedikt XVI's resignation var afgørende for det valg af Frans, som giver det kristne folk et håb om, at en ny kurs i kirkens historie er begyndt. Krisen i kirkens top havde nået en sådan dybde, at det er umuligt at tro, at Helligånden ikke har spillet en rolle ved dette paveskifte.

Pave Frans har gjort evangeliet og glæden over livet her og nu til det centrale i sit pontifikat. De, som føler sig helet og reddet af Jesu ord, er i stand til at elske meget, at tilgive og at lide med alle.

Dette er Frans' basale budskab, et simpelt budskab for alle almindelige mennesker: alle dem som er fattige i ånden, for dem er Himmerigets rige åbent. Dette budskab har alt for længe været svært at se. Ofte var det i mange situationer næsten usynligt, begravet som det var af den stivnede kultur i vor kirke. Nu er alting lettere.

I årtier har græsrodsbevægelser ønsket at gøre Jesu budskab mere synligt og forståeligt, selv for dem, som ikke er troende eller som søger efter sandheden. Pave Frans synes for os, trods visse modsigelser, at være en fortolker af disse håb og forventninger.

- Hvis kirken er fattig og for de fattige, kan den aldrig støtte de negative værdier i verden, som truer verdensfreden i dette årtusindes begyndelse. Kirken må være et vidnesbyrd om, at der findes alternative værdier som retfærdighed, fred, frihed og respekt for enhver mands og kvindes rettigheder.

- I vor globaliserede verden må økonomien stadig blive bedømt med Jesu hårde ord til købmændene i templet (Mk 11,15). Disse ord er blevet udtalt igen i nutidens sprog i paragrafferne 53-56 i *Evangelii Gaudium* (Evangeliets glæde), den apostoliske formaning, som pave Frans udsendte i november sidste år. Derved bevæger kirkens sig væk fra dens altdominerende europæiske og vestlige position til at blive troværdig for mennesker på den sydlige halvkugle.
- De, som forsøger at leve i overensstemmelse med evangeliet og at bringe evangeliet ud til verden, lytter, forstår, viser barmhjertighed og er deltagere i det liv, der leves i tilværelsens marginalområder. De ved, at der er et hierarki af sandheder og bud. "Sabbaten" og doktrinerne skulle aldrig blive vigtigere end solidaritet og god vilje. Tjeneste har kun mening, hvis den rækker ud over den rigide anvendelse af kanonisk lov. Gudsfolkets lidelser i forbindelse med seksualitet og familiespørgsmål må høres, og det er begyndt at ske.
- Hele strukturen i kirken, især dens centrale organisation i Vatikanet, må decentraliseres. Dette vedrører ikke kun forholdet mellem Vatikanet og biskopperne, men også dets forhold til Gudsfolket (cf. *Evangelii Gaudium*, 102), og er af betydning, hvis evangeliet skal bringes ud til alle kulturer i verden, og enhed i forskellighed skal praktiseres. Strukturen må give mod til de mange energier, som er tilstede overalt i kirken, så folket virkelig bliver de ledende aktører i den nye evangelisering. En reduktion i den romerske kuries betydning og størrelse er påkrævet, hvis denne radikale reform skal lykkes. En reform som er altafgørende for en ny økumenisme, i hvilken alle kristne kirker er lige.
- Korrupsion må udryddes, og finansielle strukturer organiseres i overensstemmelse med evangeliets ideer om fattigdom, nøjsomhed og hjælp til de fattige. Vi forventer også en ærlig diskussion om værdien af de symboler, de magtinstanser og det diplomati, Vatikanet gør brug af som en stat i verdenssamfundet.

Disse punkter, fremsat af den nye biskop i Rom, bliver i vid strækning påskønnet af Gudsfolket som en klar forandring i forhold til det tidligere styre.

Vi ved ikke, om det vil lykkes. Ændringer kan være langsomme eller kun delvise. Vort håb er, at disse ændringer mere og mere vil kunne iagttages i enhver troendes og i ethvert kristent fællesskabs væsen og handling. Vi har tillid til Helligånden.

Vi er bekymret for, at disse forventninger til en reform må blive knust. Vi har lagt mærke til den stærke modstand, som de klerikale strukturer allerede har forsøgt at organisere. Af den grund vil Vi er (også) Kirken-bevægelsen opretholde sin uafhængighed af den biskoppelige kontrol og fortsætte med at udtrykke sin mening om pave Frans og hans kurie med absolut frihed.

Vi forventer, at Frans snart vil erklære, at han anerkender den rolle, de kritiske røster har spillet. Inspireret af Det andet Vatikankoncil har nogle talt som enkeltpersoner, andre i organiserede grupper. De har hjulpet med til skabelsen og spredningen af meninger, som kun vil blive stærkere i fremtiden. Mange kritiske teologer, sognepræster, lægmænd og -kvinder er på en unfair og uretfærdig måde blevet udelukket gennem årene. Vi forventer, at de igen får lov til at yde deres fulde bidrag i de kirkelige forsamlinger.

Følger kirkens sin nye kurs, må de byde alle vedkommen og inddrage alle i en ægte ny evangelisering. Vi sætter vore håb til Frans. Må Helligånden oplyse ham.

3. Afsluttende kommentar ved Kaare Rübner Jørgensen

På IMWAC-mødet i Dublin i begyndelsen af november drøftede vi vor holdning til den nye pave. Der var enighed om at se valget af Bergoglio med positive øjne. Det indvarslede en ny tid, hvor det i højere grad er det pastorale end det dogmatiske, som kommer til at stå i centrum. Ingen regnede dog med, at der ville ske de helt store forandringer under hans pontifikat, for også pave Frans er bundet af fortidige afgørelser og erklæringer. Men man skulle give ham en chance for at træde i karakter og vise os, hvilken vej kirken efter hans mening bør slå ind på.

Hvedebrødsdagene er nu ovre, så for fremtiden er det handlinger, ikke ord, der tæller. Paul Vallely har ganske ret i, at pave Frans har igangsat en oprydning i Vatikanets bank og påtænker en omstrukturering af beslutningsprocesserne i Vatikanet. Oprettelsen af Kardinalrådet og indkaldelsen til en synode om familien, hvor en bearbejdning af svarene på det udsendte spørgeskema skal være diskussionsgrundlaget, er absolut nyskabende. Hvad der så vil komme ud af rådets og synodens drøftelser, må fremtiden vise, men der er dog allerede nu tegn på, at det generelle forbud mod gengiftes adgang til kommunion ændres, og at registrerede parforhold accepteres - de må blot ikke kaldes ægteskaber!

Men hvad med kvinderne? Med sin latinamerikanske baggrund kan man godt frygte, at hans tale om at styrke kvindens rolle i kirken forbliver snak. Desuden synes han i sin holdning til den måde, de kirkelige ledere har håndteret sager vedrørende gejstliges seksuelle overgreb på børn og unge, ikke at adskille ham fra sine forgængere: det ordner vi selv, det kommer ikke de berørte menigheder og

slet ikke de civile myndigheder ved. Og her kommer så det, man kan kritisere ham allermest for: ingen af de biskopper, der har flyttet rundt på såkaldte pædofile præster eller forhindret, at de skyldige blev civilretslig straffet, er blevet fyret. Pave Frans må forstå, at skal folkets tillid til de kirkelige myndigheder genskabes, kan disse biskopper ikke fortsat forblive i deres embeder. Det spændende er, hvornår og om han tager fat på biskoppernes rolle i misbrugssager.

Og så til sidst lige dette: argumentet, at langt de fleste overgreb på børn finder sted i familien, ikke i kirken, har jeg hørt mange gange. Det argumentet er irrelevant, for det er ikke sexovergreb i almindelighed, men i den katolske kirke, vi taler om. Det ville jo svare til, at hvis man beklagede de mange drab, der i de senere år har fundet sted i Danmark, så fik svaret: ”Åh, det er da ikke så mange. Der er langt flere i Brasilien!”

Kaare Rübner Jørgensen